

Vlaamse overheid
Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur
en hergebruik van overheidsinformatie
Afdeling openbaarheid van bestuur
Havenlaan 88, bus 100
1000 BRUSSEL
T : 02 553 57 25
Mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2023/236

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Bevoegdheid beroepsinstantie

Bestuursdecreet van 7 december 2018, titel II, hoofdstuk 3, afdeling 6.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.

Voorafgaande procedure

Op 16 juli 2023 diende ■■■ een verzoek in bij De Watergroep om inzage te verlenen in de bestuursdocumenten betreffende het dossier inzake oude leidingen die niet worden opgehaald en afgevoerd, om uitleg te geven over de uitgevoerde werken en ook om inzage te verlenen in de plannen en vergunning voor deze uitgevoerde werken (Kolonies, Zandstraat etc) in het natuurgebied gelegen te Pelt.

De Watergroep heeft nagelaten om binnen de decretaal voorgeschreven termijn een beslissing te treffen.

Op 1 september 2023 diende ■■■ beroep in bij de beroepsinstantie tegen de ontstentenis van beslissing door De Watergroep. Dit beroep werd geregistreerd op 4 september 2023.

Ontvankelijkheid van het beroep

Het oorspronkelijke verzoek van verzoeker dateert van 16 juli 2023.

Op de datum van het ingestelde beroep, was de in artikel II.43, §1, 2e lid van het Bestuursdecreet bepaalde beslissingstermijn van 20 kalenderdagen verstreken. In overeenstemming met artikel II.48, §1 van het Bestuursdecreet heeft de termijn om een beroep in te stellen, ingevolge het uitblijven van een tijdige beslissing, geen aanvang genomen.

Het beroepschrift van 1 september 2023 werd tijdig ingediend en is bijgevolg **ontvankelijk**.

Gegrontheid van het beroep

Overeenkomstig artikel II.31, eerste lid Bestuursdecreet heeft het recht op passieve openbaarheid betrekking op bestuursdocumenten. Op grond van deze bepaling is elke instantie in principe verplicht aan eenieder die erom verzoekt inzage te geven in, uitleg te verschaffen over of een afschrift te bezorgen van de gewenste bestuursdocumenten.

De openbaarmaking kan slechts geweigerd worden mits toepassing wordt gemaakt van één of meerdere uitzonderingen, zoals gestipuleerd in de artikelen II.33 tot en met II.39 van voormeld decreet.

1. Inhoud van het beroepschrift

Beroeper klaagt de werkwijze van De Watergroep aan.

Hij verwijst naar de regelgeving die stelt dat de kabel- en leidingbeheerder die een kabel of leiding definitief buiten dienst stelt volgens afnemende prioriteit, de volgende initiatieven voor het beheer van die kabel of leiding kan nemen:

- 1° ze hergebruikt de kabel of leiding of delen ervan voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel, eventueel op een andere locatie;
- 2° ze hergebruikt de onderscheiden stoffen of materialen waaruit die kabel of leiding bestaat;
- 3° ze neemt de kabel of leiding weg die zichtbaar is in de opgebroken sleuf en beheert ze vervolgens volgens de regels die gelden voor het beheer van afvalstoffen;
- 4° ze laat de kabel of leiding ter plaatse nadat ze alle nodige maatregelen heeft genomen om schade en verontreiniging ten gevolge van de kabel of leiding of de aanwezigheid ervan te voorkomen;
- 5° ze neemt de kabels en leidingen weg wanneer geen van de vorige initiatieven aangewezen is.

Het bepalen van de te nemen maatregelen en de uitvoering ervan gebeurt met toepassing van de best beschikbare technieken. Daarbij houdt men in het bijzonder rekening met de gevaareigenschappen van de kabels en leidingen of van de stoffen of materialen waaruit ze bestaan, zowel in eigen beheer als in de onmiddellijke nabijheid.

De kabel- en leidingbeheerder informeert de beheerder van het openbaar domein over de initiatieven en maatregelen die overeenkomstig het eerste lid worden genomen en over de termijn waarbinnen die worden uitgevoerd. De termijn mag, als de kabels en leidingen overeenkomstig het eerste lid, 3° en 5° weggenomen worden, niet meer dan 36 maanden bedragen na het definitief buiten dienst stellen van de kabel of leiding, tenzij de openbaar domeinbeheerder verzoekt de termijn te verlengen.

Beroeper ziet niet goed in waarom op deze plaats oude buiten dienst gestelde leidingen zouden mogen blijven liggen.

Daarnaast is het zo dat de werken plaatsvinden voor drinkwaterbronnen gelegen in Zandstraat en Kolonies te Pelt en nieuwe leidingen te voorzien die ruw opgepompt grondwater vervoeren naar het drinkwaterpompstation gelegen iets verder. Deze drinkwaterbronnen zouden vergund zijn middels een onlangs verleende vergunning door minister Demir en voor die omgevingsgunning heeft de Watergroep een ontheffing aangevraagd van een MER-onderzoek, aldus de beroeper.

Beroeper kan zich moeilijk voorstellen als er wel een MER-onderzoek zou plaatsgevonden hebben, dat toegankelijk is voor het publiek, dat het achterlaten van asbest cement leidingen/kokers etc. in een natuur/beschermd gebied (volgens Omgeving) zou worden gedoogd daar OVAM die het bestempelt als aangewezen om oude kabels en leidingen te verwijderen.

Daarnaast is er ook nog een dienst Handhaving/Omgeving te Hasselt die volgens de beroeper blijkbaar ook niets heeft van dit dossier en zijn bij de dienst Handhaving/ Omgeving van de gemeente Pelt (volgens openbaarheid van bestuur) geen plannen betreffende de bestaande leidingen en nieuw gelegde leidingen voorhanden. Iemand heeft volgens de beroeper dus de vergunning gegeven om de werken te mogen starten. Hij denkt hierbij dat de gemeente dit moest doen omdat de gemeente openbaar domeinbeheerder is.

De belastingbetaler betaalt volgens de beroeper tijdens het gebruik van de leiding ook voor de verwijdering van de leiding. Leidingen buiten dienst zijn volgens de beroeper altijd afval omdat zoiets niet mag worden hergebruikt volgens OVAM. Vergunde installaties van de overheid moeten worden uitgevoerd volgens het principe van de best beschikbare technieken, zo stelt de beroeper.

Daarnaast is het volgens de beroeper ook zo dat de aannemer die intekent op deze werken voor dat bedrag ook de leiding moet blootleggen en ophalen maar dat moet duidelijk worden bij inzage in het dossier.

Gelet op het feit dat er reeds plannen en een dossier zijn opgesteld, moet het volgens de beroeper ook mogelijk zijn om de plannen / het dossier in te kijken van deze openbare werken en om uitleg te vragen en te krijgen in het kader van het decreet rond openbaarheid van bestuur.

2. Standpunt van de Vlaamse Waterweg

Op 13 september 2023 deelde de Vlaamse Waterweg alsnog het volgende mee aan de beroeper:

“M.b.t. de waterleidingwerken in de zone Kolonies/Zandstraat te Pelt vaagt u de openbaarmaking van:

- Plannen*
- Vergunningen*

De plannen vindt u als bijlage.

Dit werk op gemeentelijk openbaar domein is niet vergunningsplichtig. Een vergunning is derhalve niet beschikbaar.

De openbaarmaking van de plannen geeft u geen toelating tot verder gebruik van deze stukken.”

Van dit bericht wordt tevens aan de beroepsinstantie een afschrift bezorgd.

Er volgt een uitvoerige reactie van de beroeper op 21 september 2023 aan De Watergroep:

“Uw hoofd van de juridische dienst stuurde mij versneld in afwachting van de beslissing van openbaarheid van bestuur plannen van de Zandstraat terwijl ik ook plannen vroeg van de kolonies en inzage op dossiers . Daarbij staan op de plannen die men bezorgde enkel de leidingen en niet de kabels . Ik vermoed dat de watergroep niet de oude signaalkabels /voedingskabels gaat gebruiken die 50 a 60 jaar gelden in de grond werden ingegraven voor de aansturing en voeding van de boorputten die werden vernieuwd . Ik denk dus dat er ook nieuwe kabels zijn getrokken en daar zijn ook overal plannen van ook van alle bestaande kabels en leidingen die er liggen (in dienst en uit dienst). In de Kolonies en de Zandstraat liggen 2 hoog/middenspanningkabines voor stroomvoeding van 7 boorputten waarvan er 3 boorputten liggen in de kolonies en 4 langs de zandstraat . Kabels liggen in kabelkokers die vaak asbest-cement bevatten en er zijn ook kabelpannen uit asbestcement. Daar worden werken uitgevoerd dus zijn er ook plannen en kan dat geen probleem zijn om daar inzage op te vragen dat zijn openbare werken.

(...)

ik vraag inzage en uitleg op de dossiers Plus ik wil weten waarom daar een ontheffing MER voor moet worden aangevraagd.

Als je 250 m2 grond verzet bij graafwerk bv aanleg weg of fietspad of aanleg kabels /leidingen (wat daar allemaal gebeurde) moet je normaal ook bodemstalen nemen en daar waar je leidingen/kabels wegneemt uit de grond moet je natuurlijk ook de sleuf opvullen met zuivere grond en geen vervuilde grond. vervuilde grond moet je normaal afvoeren je moet ook aan bodemherstel doen. Daar betaalde de belastingbetaler klant al vele jaren lang 21% belasting voor.

Dus als het gebied wordt afgezet en zeer veel graafwerk is en men geeft aan dat de vlaamse overheid investeerde dan wil je ook weten of het correct en juist is besteed.

Besix legt in opdracht van de watergroep/vlaamse overheid onlangs vernieuwde vergunning afgeleverd door zuhal demir nieuwe laagdrukleiding .Die installaties worden dus in opdracht van de vlaamse overheid vernieuwd met vergunning en ontheffing MER rapport. Waarbij de oude leidingen die ook asbestbevatten (kolonies eeste stuk is staal daarna verder straat in kolonies is dat asbest cement) niet worden opgehaald en afgevoerd.

Er moet gewerkt worden volgens BEST Beschikbare Techniek en er is niet veel techniek voor nodig afval op te ruimen. Ovam adviseert van oude asbest-cement leidingen /kokers kabelpannen etc op te halen en af te voeren. Ovam adviseert ook van vervuilde grond te vervangen door zuivere grond. Grond te zuiveren.

Besix test die nieuwe leidingen ook af en de nieuwe laagdruk leiding in zandstraat en kolonies (pe leiding) is dus nu in dienst. De oude zijn definitief buiten dienst gezet. En de klant betaald tijdens het gebruik van die kabels en leidingen ook om ze te verwijderen na definitief buiten dienst stellen . Daar betaal je 21 % btw voor op dat de overheid er moet op toezien dat dit afval ook tijdig zal worden verwijderd. Welke overheid weet ik zelf ook niet daar blijkbaar geen enkele andere overheid gemeente/provincie etc informatie heeft.

(...)

Wat is de reden waarom deze niet werden uitgegraven opgehaald en afgevoerd? Die werken voer je normaal uit tijdens periode/faze dat je daar nieuwe legt. Waarom ook beperkte informatie over werken in dit beschermd gebied met een vergunning en ontheffing MER terwijl dit openbare werken zijn in een beschermd gebied.

(...)

Dat daar is een natuurgebied een beschermd gebied dus wil ik graag weten waarom die oude asbestcement bevattende leidingen/kabelkokers/kabelpannen etc daar niet worden opgehaald ALS ook de aannemer wel betaald wordt om ze uit te graven op te halen en de watergroep ook betaald is door de klant om dat te verwezenlijken. De watergroep/vlaamse overheid moet alle middelen inzetten om de aanwezigheid van dergelijk afval in de ondergrond te voorkomen. Maar de netbeheerder is blijkbaar de enigste de welke informatie heeft betreft waar leidingen /kabels liggen en wanneer ze definitief werden buiten dienst gesteld. Dus vroeg inzage en informatie op eerst bij andere overheidsinstellingen en uiteindelijk ook bij de watergroep omdat ik hen natuurlijk ook niet wil storen in hun jaarlijks verlot .

(...)

Op 28 september 2023 vroeg de beroepsinstantie nogmaals aan de Watergroep of er dus nog andere documenten dan de bezorgde plannen gevat waren door het openbaarheidsverzoek van ■■■.

Op 29 september 2023 deelde de Watergroep aan de beroeper en aan de beroepsinstantie mee dat de plannen van het project "Zandstraat" ook de plannen van Kolonies bevatten. Op de plannen zijn de verlaten leidingen aangeduid in het groen, de nieuwe leidingen in het rood.

Er werden in dit project geen kabelvervangingen uitgevoerd door De Watergroep.

Er wordt nogmaals bevestigd dat voor de uitvoering van waterleidingwerken op gemeentelijk openbaar domein (hetgeen hier het geval is) geen vergunningsplicht bestaat.

3. Standpunt van de beroepsinstantie

Op basis van de toelichting van de Watergroep, dient de beroepsinstantie redelijkerwijze aan te nemen dat enkel de plannen waarvan op 13 september 2023 nog een afschrift werd verleend aan de beroeper gevat zijn door diens oorspronkelijk openbaarheidsverzoek. Het beroep dient voor wat betreft deze plannen als **zonder voorwerp** te worden beschouwd.

Voorts stelde De Watergroep dat het betreffende werk op gemeentelijk openbaar domein niet vergunningsplichtig zou zijn en dat een vergunning derhalve niet beschikbaar is. Ook een MER-ontheffing zou niet aan de orde zijn. Ook van eventuele andere documenten die kaderen binnen het dossier van de aanleg en de verwijdering van waterleidingen wordt door De Watergroep verder geen melding gemaakt.

De beroepsinstantie neemt op basis van deze korte toelichting dan ook redelijkerwijze aan dat deze stukken niet bestaan en dat er geen uitleg over gegeven kan worden. Voor de documenten waarover De Watergroep niet beschikt dient het beroep als **ongegrondd** te worden beschouwd. In het artikel 1.4, 3° van het Bestuursdecreet wordt een bestuursdocument namelijk gedefinieerd als de informatie, ongeacht de drager ervan, die in het bezit is van een overheidsinstantie. Het recht op openbaarheid kan aldus maar uitgeoefend worden voor zover het gaat om informatie die gematerialiseerd wordt op een drager.

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift van ■■■ d.d. 1 september 2023 tegen de ontstentenis van beslissing van De Watergroep wordt als **ontvankelijk en deels zonder voorwerp, deels ongegrond** beschouwd.

Brussel, 3 oktober 2023

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno ASSCHERICKX
Voorzitter